

Hora nesfârșită a ielelor de la Mărcuși

de Emilian Turbatu

Odată demult, pe vremea poveștilor și a legendelor, se găsea pe dealul Mărcușului - de pe lângă târgul Câmpulungului - un loc tare ciudat.

Era un petic de pământ uscat, rotund ca o lună plină, înconjurat de o verdeață care creștea ca din apă. Puținii care trecuseră pe-acolo noaptea spuneau că au auzit șoapte și au văzut lumini, iar bătrânii povesteau că acolo se strâng ielele în noaptea de sânziene, să-și joace hora. Nimeni nu credea aceasta și, mai ales tinerii, râdeau de ei când auzeau. Însă niciunul nu avusese curajul să se ducă să vadă cu ochii lui, căci bătrânii mai spuneau și că toți cei care le văzuseră pe iele jucând, își pierduseră mințile.

Într-o zi de sfârșit de primăvară, Vasile vânătorul, trecu pe lângă acest loc vrăjit. Ducea pe umeri un mistreț grăsun și găfâia din greu, lac de transpirație. Se grăbea către Ileana, nevasta lui, pe care o iubea ca pe lumina ochilor și la care nu încetase să se gândească de-a lungul celor 3 zile în care fusese dus la vânătoare.

Soarele bătea puternic și, de niciunde, o înfiorare de vânt ridică oleacă de praf din cercul fermecat. Bărbatul, de-abia ieșit din adolescență, își duse mâna la baltag iute ca fulgerul, apoi se uită atent primprejur. Își făcu o cruce, apoi săltă mai bine pe umeri mistrețul și plecă mai departe, uitându-se de câteva ori înapoi.

De-abia ajunsese la capătul de dinjos al cărării către fântâna Plăieșilor, că o văzu pe baba Lisa, care urca la fântână ca să ia apă.

- Bună-ziuă mamaie Lisă! spuse tânărul vesel.

- Bună măi Vasilică, răspunse ea.

Se uită câteva clipe la el cu o față gravă, apoi ochii i se umplură de lacrimi.

- Ce e mamaie, ce s-a întâmplat? întrebă el într-un suflet.

Baba vru să răspundă, dar se opri. Cu vocea înecată, îi răspunse:

- Du-te acasă măi Vasile. Du-te acasă!

Un cuțit îi trecu tânărului prin inimă și se uită la ea cu mintea înțepenită, iar baba se întoarse și porni din nou către fântână șoptind răgușit "du-te acasă".

Bărbatul lăsă mistrețul la pământ și o luă la fugă pe drumul Plăieșilor în jos.

În curte văzu câțiva săteni, iar ochii îi căzură pe soră-sa. Se repezi la ea să o întrebe ce caută în curtea lui și să o scoată de ceafă în uliță, dar maică-sa i se puse în cale.

- Vasilică mamă ... începu ea, dar bărbatul îi tăie vorba:

- Ce caută Anica aici? Cine i-a dat voie să-mi intre în curte? Și unde e Ileana?

- Băiatul meu - îi răspunse maică-sa îndurerată - Ileana ta nu mai e. A murit în chinurile facerii. Iar soră-ta a adus-o pe Varvara să-i ajute la naștere, dar nici măcar ea n-a putut să facă ceva. Alaltăieri, de cum ai plecat la vânătoare, pe Ileana au apucat-o durerile și s-a chinuit până azi-noapte. Dar copilul nu era așezat cum trebuie și s-a născut mort, iar după vreun ceas și Ileana ...

Însă bărbatul n-o mai asculta. Se duse ca prin vis până la nășălia pe care îi era întinsă nevasta. Își făcu o cruce, apoi îi luă mâinile în mâinile lui și o sărută pe frunte. Se uită la fața ei frumoasă până ce se lăsă seara.

La răsăritul lunii, ieși din casă și se duse până în fundul grădinii, unde răcni ca un animal rănit. Lovi cu baltagul în tot ce era în jur, până când rămase fără grai și lacrimi. Pâcla roșie care i se lăsase peste ochi se mistui, iar mintea i se limpezi.

După vreun ceas se întoarse încet în fața casei. Furia i se stinsese, iar durerea surdă din piept se mai potolise și de-acum putea să o îndure. Se îndreptă către soră-sa și Varvara, dar apoi făcu un gest de lehamite din mână și se duse la fântână sub privirile vecinilor rămași să privegheze mortul.

În timp ce lăsa găleata de lemn în fântână, auzi o șoaptă purtată de vânticelul care cobora dealul Mărcușului "... de-acuma s-o fi prins în hora ielelor ...". Se opri ca trăznit, apoi se întoarse către Varvara și Anica și se apropie cu pași mari. Ajuns la un pas, le spuse întunecat:

- Plecați!

Varvara încuviință din cap și se mistui în noapte, împreună cu ucenica ei.
Dar vorbele acesteia îi rămaseră în minte și îl sâcâiau ca o țepușă în deget.

La câteva zile după înmormântare, Vasile se duse la moș' Mitrea, unul dintre bătrânii satului. Acesta era cel mai iscusit dezlegător de farmece și vindecător cu ierburi și pietre din întreg Mușcelul. Toți oamenii din împrejurimi, câteodată chiar și de la Pitești și Curtea de Argeș, veneau la el să-i vindece.

Vânătorul îi duse un cocoș sălbatic, mare și frumos, iar când bătrânul îl pofti să se așeze, nici nu așteptă să-l întrebe ce vânt îl aduce, că începu să-l întrebe:

- Moș' Mitre, vin la dumneata cu durere mare, că mi-a murit Ileana.

- Am auzit ... Dumnezeu s-o odihnească în pace! Și-am mai auzit că a murit în durerile facerii. Așa că eu știu ce întrebare ai venit să-mi pui, dară Vasile, mai bine nu întreba, că asemenea daraveri aduc numai nefericire.

- Dar e-adevărat? Am auzit-o pe Varvara spunând aceasta.

- Varvara e dușmanca mea, iar toată lumea o să răsuflă ușurată când o scăpa de fermecăturile și făcăturile ei. Dar aici îi dau dreptate ... însă aceasta nu-ți folosește la nimic, pentru că dacă a plecat cu ielele, n-o mai aduci înapoi.

- Dar dacă s-ar putea cumva ... să ...

Moșneagul îl privi în tăcere.

- Nu s-ar putea cumva ...

Celălalt clătină din cap, apoi oftă și începu:

- Ielele sunt făpturi ale apelor și ies pe uscat doar în noaptea de sânziene, ca să își joace hora. În noaptea aceea, animalele prind grai omenesc, iar cine le ascultă poate înțelege tainele pe care le spun.

- Și de ce joacă la horă?

- Pentru că hora lor aduce rodnicie în pântecul femeiesc. Iar, cercul său apără împrejurimile împotriva demonilor nopții și aduce bunăstare în cămări. Fără hora ielelor, recoltele ar fi sărace, iar oamenii și animalele ar fi numai bolnavi.

- Îhââm ... și când e hora asta?

- Ielele își joacă hora în noaptea de Drăgănică. Atunci când firea femeiască e cea mai puternică.

- Ce noapte ziseși?!

- Noaptea de Sânziene. La trei zile după miezul verii.

- Aha, am înțeles, răspunse el fără să înțeleagă cu-adevărat. Și când cade noaptea asta?

- În trei săptămâni și două zile.

Vasile rămase pe gânduri câteva clipe, apoi reîncepu:

- Da' de ce rămâne cercul acela ars în urma lor?

- Asta-i o poveste veche. Se spune că ielele joacă în jurul focului, ca să deschidă poarta înspre lumea dintre lumi. Iar tălpile lor se aprind când sunt în horă. Atunci când se deschide poarta, pot să asculte sufletele întregii firi ... sufletele pomilor, ale pietrelor, ale pământului, ale norilor, ale florilor ... toate au grai șoptit. Eu îmi culeg în noaptea aceea ierburi de leac pentru tot anul, că atunci sunt cele mai puternice.

- Le-ai văzut vreodată? Pe iele?

- Le văd în fiecare an. Dar nu mă apropiu de ele. Că asta-i o altă poveste străveche ... se spune că bărbaților care se apropie de ele atunci când își joacă hora, li se rătăcesc mințile și calea și sfârșesc prin vreo râpă.

Ochii vânătorului sclipiră iar dinții i se încleștară.

- Vasile, nu lua în ...

- Știu moș' Mitre, nu-ți fă griji. Că sunt om în toată firea ... nu mai sunt copil, să-mi râd de înțelepciunea din bătrâni.

Mai vorbiră ei ce vorbiră, iar când fu soarele de o suliță pe cer, Vasile se ridică și mulțumi, apoi plecă strângând în mână legătura cu ierburi de leac pentru inimă grea, pe care i-o dăduse bătrânul.

Următoarele trei săptămâni, le petrecu Vasile mai mult în casă, încercând să nu se mai gândească la nevasta și copilul său. Nu ieși decât ca să dea de mâncare la animale, iar de mâncat nu mîncă decât atunci când își amintea.

Prin sat se șoptea că nu mai vrea să trăiască ci să se lase să moară de foame, iar maică-sa și câțiva vecini de pe la plăieși, veneau din când în când să stea de vorbă cu el. Vasile îi primea și vorbea cu ei, dar era departe cu gândul și, câteodată, nici nu-i auzea ce îl întrebau.

Ziua de miez de vară veni și trecu, iar de-acum, vânătorul aștepta înfrigurat noaptea de sânziene. Căci luase o hotărâre însemnată, anume să o scoată pe nevastă-sa din hora ielelor. Nu crezuse tot ce-i spusese bătrânul, dar înecatul se agață și de un pai. Dacă ielele existau și dacă jucau hora în noaptea de sânziene și dacă nevasta lui era cu ele ... și dacă ... și dacă ... atunci poate că ar putea să o aducă înapoi. Paiul de care se agața era că toate aceste "dacă" ar fi adevărate. Așa că, atunci când noaptea sânzienelor sosi, Vasile era gata pentru orice.

Oleacă pe după apus, vânătorul ieși din casă cu pași mari. Se îmbrăcase cu hainele de duminică și, deși era miezul verii, își puse opinci.

Înainte de a ieși, cântărise din priviri arcul și tolba de săgeți agățate de grindă, dar nu le luă. Doar baltagul, de care nu se despărțea niciunde, căci lupii și urșii străbăteau dealul Mărcușului fără opreliști, în lung și-n lat. Urcă dealul pieptiș, fără să țină seama de cărarea lină, care șerpuia încoace și-n colo. Ajuns la teii de pe culme, văzu că pe acolo soarele nu apusese decât pe jumătate. Se așeză cu spatele la el și privi lung către valea râului Târgului și către dealul Mățăului, cel cu fruntea scaldată în soare. După nopțile nedormite, sau pline de visuri zbuciumate, vânătorul de-abia acum simțea oboseala. Ochii i se închiseră, iar bărbia îi căzu pe genunchi.

Fu trezit de un zvon de voci și șoapte, purtate de vânticelul călduț care înfiora iarba de pe deal. Pâlpăirile unui foc înalt ascundeau lumini și umbre prin pădurea de mesteceni din spatele cercului ielelor.

Se apropie furișat și atunci le văzu. În jurul focului jucau un fel de horă tăcută, trei cercuri de femei tinere, cu mâinile ridicate către cer. Cele trei cercuri, unul într-altul, se roteau încet, invers unul față de celălalt. Femeile șopteau un fel de cântec tăcut, iar una dintre ele, care se vedea că e vătășiță, striga din când în când o vrajă către cer, către pământ și către cele patru zări.

Cercul cel mai de pe margine se învârti, până când una dintre femeii ajunse cu fața la el.

- Ileanăăă, strigă Vasile și se repezi înspre ea.

Femeile se opriră din hora lor și se uitară la el mirate. Câteva țipară, când Vasile își luă de mână nevasta și o smulse din cercul lor. Ea îl privi tristă, dar se supuse și îl urmă câțiva pași.

Vătășița ielelor se apropie de ei cu pași mari, rupând și celelalte două cercuri și strigă cu o voce în care se auzeau ecouri aprinse.

- Stai!

Vânătorul se opri ca trăznit și nu mai putu să își miște picioarele. Duse mâna la baltag, iar femeia șopti o vrajă și mâna îi îngheță.

Ileana îl privi câteva clipe cu lacrimile curgându-i.

- De ce ai venit? șopti ea. De ce nu m-ai lăsat așa cum eram, în lumea dintre lumi. Eu nu pot veni cu tine, de-acum am alte griji și alte însărcinări. Pleacă și lasă-ne!

- Ileană - spuse vătășița blând - doar știi că nu se poate să-l lăsăm să plece așa. Ne-a oprit descântecul și a rupt cercul de foc, iar toată arșița i-a intrat în trup. Nu poate pleca așa cum e, pentru că toate fiarele nopții i-ar vrea sufletul să i-l înnegrească. Și l-ar întrebuița ca să aducă întunericul în lumea asta. S-ar irosi toată munca noastră. Iar în trei zile, ar ajunge ca ei și nu l-ai mai recunoaște pe cel care ți-a fost soț. O să trebuiască să-l smintim până ce i se mistuite arșița. Doar vezi și tu cât de puternică arde în el.

- Știu, lele, știu, spuse ea ștergându-și lacrimile. Fă ceea ce trebuie făcut.

Apoi plecă înapoi către cercul ielelor, clătînând din cap și șoptind "de ce a trebuit să vii și să rupi cercul de foc?".

Vătășița îi puse o mână pe frunte și una după ceafă, cântând un farmec molcom, ca un cântec de leagăn. Vânătorului i se îndoiră genunchii și se așeză pe pământ cu mâinile pe piept. Vraja continuă din ce în ce mai tăcută, până se stinse de tot. Părea că-l mângâie pe frunte, dar un abur albastru îi acoperea creștetul, iar femeia îl aduna și-l punea într-o năframă albă, care se colora încetul cu încetul în cărămiziu.

După ce termină, intră înapoi în mijlocul celor trei cercuri, iar ciracele ei îi făcură loc tăcute. Hora reîncepu, iar focul prinse viață din nou.

Când soarele înroși cerul dinspre răsărit, focul se stinse iar femeile se opriră.

- Haidem! spuse vătășița, iar celelalte porniră către fântâna ursului. Numai Ileana se duse la soțul ei și îl mângâie pe obraz cu lacrimile curgându-i șiroaie. Vătășița o prinse cu blândețe de după umeri, iar Ileana își puse mâinile în jurul celeilalte. După ce plânse până își slei lacrimile, plecară împreună și, chiar înainte de răsărit, se mistuiră în fântână.

Popa de la Bughea îi zări de departe pe sătenii strânși ciotcă în jurul unei mogâldețe. Când se apropie, văzu că mogâldeța era un om îngenunchiat, care bolborosea și striga vorbe fără șir.

- Ce-i măi oameni buni? întrebă popa. Ce s-a întâmplat. Cine-i acesta?

- E Vasile vânătorul de la plăieșii Mărcușului, părinte. Și-a pierdut mințile.

- Cum așa măi oameni buni? Unde l-ați găsit?

Sătenii îi povestiră cum fusese găsit de către un văcar pe malul râului, rătăcind fără țintă. Popa făcu slujba în grabă, apoi îl urcă pe nebun într-o căruță și-l duse la biserica de la Mărcuși, unde îl lăsă în grija popii de-acolo.

Ajutată de săteni, maică-sa îl duse acasă, dar după numai câteva zile, căzu și ea la pat și nu mai putu să-l îngrijească. Soră-sa vrăjitoarea, află și ea și veni să-i îngrijească pe-amândoi, iar cu ajutorul Varvarei, o vindecă repede pe maică-sa. Chiar dacă știa că frate-său nu o voia în curtea lui, pentru că intrase ucenică la vrăjitoarea satului, Anica rămase acolo să-i ajute maică-sii.

La câteva zile după însănătoșire, maică-sa o întrebă:

- Anicuță, o fi adevărat ce spune Varvara? Că i-au luat ielele mințile?

- Da mamă. Pesemne că s-a dus după Ileana și le-a spart hora, iar acestea i-au smintit mințile ca să-l pedepsească.

- Hmmm, ca să-l pedepsească. Crezi asta?

- Păi de ce altceva i-ar lua mințile?

- Știu eu? Ielele fac numai bine. De ce i-ar face un rău băiatului meu?

Ucenica vrăjitoarei nu știu ce să răspundă, așa că se apucă să deretice iar prin casă.

- Fercăturile nu sunt numai rele, fata mea, iar ce te învață Varvara poate fi întrebuițat ca să faci bine.

Anica nu răspunse și continuă să deretice cu sprânceana întunecată, iar după vreun ceas mormăi:

- Am eu o socoteală cu ielele astea. Chiar dacă aștept pân' la Drăgănica următoare, tot o să le silesc să-i dea înapoi mințile lui frate-meu.

Aproape un an trecu de la aceste întâmplări și multe lucruri se schimbaseră în răstimp. Varvara vrăjitoarea nu mai era cea care fusese odinioară. Oamenii spuneau că își pierduse puterile, după ce o părăsise ucenica. Cei care aveau nevoie de farmece și legări, veniseră la început la Anica, dar aceasta le spunea verde în față să se lase de pizmă și ură și să se împace cu cei pe care aveau pică. Îi trimitea apoi de-acolo, spunându-le că de-aici înainte, când o să o mai cheme cineva să spargă farmecele, o să le trimită înapoi la cel care le făcuse.

Maică-sa și frate-său erau în îngrijirea ei, dar și aceștia, la rândul lor, îi îngrijeau sufletul, iar fosta ucenică se folosea de-acum de știința ei ca să îi vindece pe toți care-i cereau ajutorul.

Care nu-i fu mirarea când - într-o zi geroasă de iarnă - îl văzu pe moș' Mitre intrând în curte. Ducea în mână o legătură de ierburi pentru maică-sa, care căzuse iar bolnavă. Moșneagul îi ceru ajutorul ca să oprească boala ce bântuia printre animalele satului, iar Anica le făcu un leac din pietre numai de ea știute, apoi îi puse pe săteni să văruiască toate grajdurile și cocinile. Boala fu stăvilită, iar după aceasta, moșneagul și fata se întâlneau la fiecare săptămână-două și învățau unul de la altul.

Când fata îi spuse că vrea să le silească pe iele să-i dea înapoi mințile lui Vasile, moș' Mitre încercă să o facă să-și mute gândul, dar Anica fu de neclintit. O lăsă în pace până la urmă, dar numai după ce o povățui cum să se apere de făpturile nopții și ce ierburi să folosească. La drept vorbind, fata nu avea nevoie de povețele lui, pentru că știa foarte bine cum să strunească făpturile rele, dar îl ascultă răbdătoare.

Cu 3 nopți înaintea sânzienelor - în ziua de miez de vară - începu pregătirile. Adună de jur împrejurul cercului ielelor crăci subțiri și bine uscate, pe care le presără cu cărbune, pucioasă și iarbă de pușcă, iar din loc în loc puse bucățele de iască. În plus, ridică pe ici pe colo clăițe de fân și crenguțe, ca să aibă cu ce ține focul aprins peste noapte, iar soarele arzător le uscă bine.

Cu o legătură de câlți își făcu o făclie, și o presără și pe aceasta cu pucioasă și iască. Chiar în seara de dinaintea sânzienelor îl ascunse pe Vasile într-o adâncitură, lângă cercul de pământ ars. Se ascunse împreună cu el, iar când soare se scoborî pe după munți, își puse în jurul gâtului o salbă de pietre descântate, care scânteiară stins în lumina ultimelor raze. Mai puse o salbă asemănătoare și la gâtul fratelui ei, care se ghemui într-o rână pe fundul adânciturii. Nu avură prea mult de așteptat: de cum răsări luna, un șir de femei tinere, intrară una după cealaltă înăuntrul petecului de pământ ars, ocolind mirate clăițele și sărind peste brâul de crenguțe care le înconjura cercul.

Vătășița ielelor făcu o vrajă, iar în mijlocul cercului de pământ ars, apăru un foc semeț, care împlânzea întunericul nopții până departe.

Anica așteptă până ce ielele își ridicară mâinile și fețele către cer, privind stelele cu ochii închiși. Atunci, iute ca o zvârlugă, ieși din ascunzătoarea sa cu făclia aprinsă în mână și înconjură cercul ielelor de 3 ori, dând foc pe ici pe colo crăcuțelor din jur. Acestea se aprinseră numaidecât, aruncând scânteii de iască și scoțând fum de pucioasă. Ielele deschiseră în sfârșit ochii și țipară. Câteva dintre ele încercară să sară peste focul de crăci, dar un zid nevăzut le împiedică și căzură înapoi pe pământul ars. Dintr-odată focul din mijlocul cercului se stinse, iar cel de pe margine se întezi.

Vătășița trecu printre suratele ei care se uitau în jur înfricoșate și strigă la fata care o privea tăcută:

- Ce ai făcut?! De ce ai aprins focul, să joace în jurul nostru?! Ce vrei?!

Anica o privi lung, apoi răspunse apăsător:

- Ce vreau? Vreau să-mi spui de ce i-ați smintit mințile lui Vasile. Iar tu, Ileană, cum ai avut inimă să faci așa ceva se întoarse ea către cea care îi fusese cumnată.

Ileana se îndreptă către ea cu pași înceți.

- Anică, știu că acum nu înțelegi, dar am să-ți deslușesc. Acum un an, Vasile a venit pe când jucam hora focului și m-a smuls din cerc, rupându-l. Atunci, tot focul negru al pământului, pe care altfel l-am împărțit între noi, s-a adunat în el.

Anica făcu ochii mari, înțelegând în sfârșit și șopti gâtuit:

- Iar fiarele nopții ...

- Da, fiarele nopții l-ar fi luat numaidecât între ele ca pe unul de-al lor. Iar Vasile nu ar mai fi fost Vasile, ci un strigoii întunecat cu sufletul chinuit și pierdut. Luându-i mințile, focul negru din el nu are din ce mai trăi, iar după câtăva vreme se stinge. Însă nu-i putem da mințile înapoi, până nu știm că nu a mai rămas în el nici măcar o flacără. Și numai vătășița noastră poate face aceasta, cu noi toate în jurul ei.

Anica se repezi către adâncitură și se întoarse cu o greblă. Trase spuza focului în lături și o risipi în iarba înaltă. Grebla luă foc, dar Anica liberase deja mai bine de jumătate de cerc.

- Vino cu mine! zise Anica repezit către vătășiță dar aceasta clătină din cap și răspunse:

- Nu pot să ies din cerc, pentru că se rupe, iar focul negru ți-ar intra în inimă. Adu-l tu aici!

Fata se duse din nou la adâncitură și îl aduse pe Vasile de mână. Îl ajută să se așeze chiar la marginea cercului de pământ, iar vătășița își puse mâinile pe pieptul lui, în dreptul inimii. Din pieptul bărbatului țâșni o flacără neagră cu margini violete, iar vătășița oftă. Anicăi îi alunecă o lacrimă pe obraz și își plecă fruntea.

- Da - îngăimă ea - o să ne întoarcem la anu'. Poate până atunci ...

- Nu, răspunse vătășița, se poate și altfel. Că nu mai rămâne în el decât o flacără mică.

Le întrebă pe celelalte din priviri, iar acestea încuviințară din cap. Atunci îl ajută pe Vasile să se ridice și îl duse până în mijlocul cercului de pământ.

- Tu rămâi în afară, îi spuse ea Anicăi.

Hora se formă din nou, iar ielele ridicară mâinile către cer. Cu o vrajă șoptită, vătășița porni focul, care ieșea de-acum din pieptul vânătorului. Când văzu aceasta, Anica trase repezit aer în piept și făcu un pas către cerc, dar se opri imediat.

Flăcările negre ieșiră din el și se răspândiră între femeile care se prinseră de mâini. Frământau pământul cu tălpile și scânteii verzi păreau că se îndeasă în țărână, strat după strat. Nu apucară să se învâртеască de două ori în horă, că focul din pieptul vânătorului se stinse, iar acesta rămase nemișcat, cu ochii închiși iar fața înspre cer. Hora se sparse, iar vătășița, împreună cu Ileana și încă două femei, îl cărară pe Vasile până la marginea cercului.

- Lasă-l să doarmă până la răsărit, spuse vătășița și în mâna ei apărură de niciunde o năframă cărămizie. I-o legă bărbatului în jurul gâtului, iar năframa începu să se înălbească. Anica își trase fratele afară din cerc și îl întinse în iarbă, la câțiva pași. Între timp, năframa se făcu albă ca neaua, apoi se mistui ca un fum. Hora reîncepuse, iar flăcările întunecate ardeau în mijlocul celor trei cercuri de iele. Încă o dată, acestea frământau pământul de sub tălpi, adunând toate răutățile lumii sub picioarele lor.

Încă un an trecu și, în următoarea noapte de sânzienne, Vasile se găsea iarăși lângă cercul de pământ uscat.

Zâmbi când își aminti toate câte se întâmplaseră în acest an. Rar i se întâmpla să zâmbească, de când își recăpătase mințile înapoi. Își amintea chiar și câteva lucruri din anul în care rătăcise prin pustiu gândurilor, fără minte, fără țintă și fără durerea pierderii Ilenei. Își amintea bine de îngrijirile soră-sii, așa că se împăcase cu ea și trăiau din nou în aceeași casă, împreună cu maică-sa.

Fetele de măritat de prin sat, se uitau la el cu coada ochiului, iar cele mai îndrăznețe intrau în vorbă de cum îl vedeau, dar Vasile nu avea ochi pentru niciuna. Doar la Ileana se gândea, iar când vorbea cu ea în gânduri - ceea ce i se întâmpla în fiecare zi - ochii i se umezeau.

Întregul an așteptase cu sufletul la gură noaptea de sânzienne, ca să își vadă din nou iubita. Acum știa că nu poate să o smulgă cu forța din horă. Își închipuise o mulțime de feluri în care să o ia înapoi și în fiecare se vedea înapoindu-se acasă cu Ileana de mână. Însă un ghimpe îi stăruia în inimă, pentru că și moș' Mitre și Anica îi spusese că aceasta este cu neputință.

Când auzea aceasta, Vasile strângea din fălci și nu le răspundea. Pentru că încă trăgea nădejde să găsească vreo ieșire, știind prea bine că nu voia să mai trăiască fără ea. Anica și moș' Mitre îi povestiseră tot ceea ce știau despre lumea dintre lumi, despre iele și alte ființe ale apelor și despre lupta lor cu fiarele nopții și ale focului.

Așa că acum, la apusul soarelui, vânătorul aștepta înfrigorat venirea ielelor.

Întâi auzi un murmur ce de ape și ielele apărură sub lumina stelelor. Frumusețea lor tăia suflarea oricui, numai că Vasile nu avea ochi decât pentru Ileana.

- Iubita mea ... șopti el gătuit, apoi înghiți nodul care-l sugruma.

- Am știut că ai să vii. Doar că nu trebuia. Vasile, iubitul meu, du-te înapoi și uită-mă. Găsește-ți o femeie cu care să faci casă și copii.

- Vino cu mine, răspunse el clătănând din cap și suspinând, știind deja că nu are să poată.

- Nu pot, răspunse ea printre lacrimi. Cât aș vrea, dar nu pot.

- Las-o să vină cu mine! se îndreptă el către vătășiță. De ce ai nevoie de ea? Nu poți să o ții cu de-a sila.

- Nu mă ține cu de-a sila. Vasile, tu chiar nu înțelegi ...

Vătășița îi puse celeilalte o mână pe umăr. Cu un oftat, femeia își înclină capul și tăcu.

- Ileana nu poate să se întoarcă în lumea ta. Când a murit, a venit în lumea noastră, a apelor și nu se mai poate întoarce sub soare. Lumina lui ar usca-o în mai puțin de două zile. Iar fiarele nopții și ale focului ar lua-o numaidecât cu ele, cum te-ar fi luat pe tine dacă ți-am fi lăsat mințile. Nu mai poate să meargă cu tine.

- Atunci ia-mă pe mine în lumea voastră. Vreau să fiu o ființă a apelor, ca Ileana mea.

- Vrei să-ți lași satul, și pe maică-ta și soră-ta? Vrei să trăiești printre ape și să ieși numai noaptea pe pământ. Să trăiești în tăcerea adâncurilor lacurilor și gălgâitul izvoarelor.

- Atâta timp cât sunt cu iubita mea, nu îmi pasă unde trăiesc sau mor.

Vătășița se uită lung la el. Se întoarse către Ileana, care încuviință din cap. Se dădu la o parte și-i făcu semn să intre în cercul de pământ. Cele trei rânduri ale horei se adunară, iar vătășița îl duse în mijlocul lor. Focul cel negru izbucni amenințător, ocolindu-l pe vânător, iar vătășița culese flacără după flacără și le aruncă înspre ciracele ei, care îl măcinară sub tălpi, strângând răul și încătușându-l sub pământ.

Înainte de răsăritul soarelui, plecară către fântâna ursului, Ileana și Vasile mână în mână.

Când ajunseră, se opriră o clipă, ochi în ochi. Bărbatul privi în jur, ca și cum și-ar fi luat rămas-bun de la tot ceea ce lăsa în urmă. Amândoi erau străvezii în lumina crudă de dinaintea răsăritului de soare. O sărută scurt, apoi intrară în fântână.

Soarele răsări și vălătuci albi începură să iasă din iarbă, din roua care se zvânta.

An după an, ielele vin și își joacă hora. Sătenii de la plăieșii Mărcușiiului le lasă în pace și nu se apropie de cercul lor de pământ, în noaptea de sânziene.

Însă Ileana nu se mai prinde în horă.

Nici Vasile nu a mai fost văzut decât o dată. După ce timp de 3 zile l-a căutat în lung și-n lat, Anica s-a întors acasă obosită, iar în dimineața următoare - când s-a dus să scoată apă din fântână - fratele ei o aștepta în adâncuri. S-a uitat lung la ea, i-a făcut un semn de bun-rămas și s-a pierdut în limpezimea apei.

În cele din urmă, vânătorul și-a găsit liniștea împreună cu iubita lui, iar de-acum, cei doi, nu mai sunt de găsit decât între apele ascunse în inima muntelui, sau în clipocitul pâraiașelor de pe dealuri. Iar amintirea lor rămâne doar în visurile nedeslușite din somnul nopților de vară, înmiresmate de parfumul sânzienelor în floare.

Și-am încălecat pe-o șa și v-am spus poveste-așa.